

Křesťanský život (Ř 14–16)

Základní verš

„Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží.“ (Ř 14,10)

Dostali jsme se k poslední části našeho studia Listu Římanům. Listu, ve kterém našla svou inspiraci protestantská reformace. Jeho text nám mimo jiné ukazuje, proč se řadíme mezi protestanty a proč jimi chceme zůstat. Jako křesťané zastáváme princip Sola Scriptura – tedy že jediné Bible je pravidlem a normou našeho života. A právě z Bible jsme se dozvěděli pravdu, která před staletími vedla naše duchovní předchůdce k odtržení se od většinové církve. Je to velká pravda o spasení z milosti skrze víru.

Hlavní téma celého Listu Římanům by se možná mohlo definovat otázkou: „Co mám dělat, abych byl zachráněn?“ (Sk 16,30).

V Listu Římanům nacházíme na tuto otázku odpověď. Ta odpověď se však podstatně liší od té, kterou kdysi dostal od církve Martin Luther. Právě tento rozpor stál za vznikem reformace.

V poslední části svého dopisu se Pavel dotýká dalších témat, která sice netvoří podstatu jeho poselství, ale jsou důležitá pro celkové pochopení apoštolova prožívání víry a vztahů. V některých praktických otázkách Pavel zaujal velmi jednoznačný a nekompromisní postoj, v jiných případech je jeho postoj volnější. Zároveň však ukazuje, že v těchto případech je rozhodující především to, jaký postoj křesťané zaujmou k lidem, kteří se na tyto věci dívají jinak než oni.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Slabší ve víře (Ř 14,1–4)

¹Bratra ve víře slabšího přijímejte mezi sebe, ale nepřete se s ním o jeho názorech. ²Někdo třeba věří, že může jíst všechno, slabý však jí jen rostlinnou stravu. ³Ten, kdo jí všechno, nechť nezlehčuje toho, kdo nejí, a kdo nejí, nechť neodsuzuje toho, kdo jí; vždyť Bůh jej přijal za svého. ⁴Kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka? O tom, zda obstojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on obstojí, neboť Pán má moc jej podepřít. (Ř 14,1–4)

Osobní studium

První verše 14. kapitoly se zabývají problémem jedení masa, které mohlo být obětováno modlám. Jeruzalémský sněm (Sk 15) dospěl k závěru, že křesťané pohanského původu by se takovému jídlu měli vyhýbat. Otázkou však bylo, podle čeho rozeznat, které maso prodávané na veřejném trhu bylo či nebylo předtím obětováno v pohanských chrámech (viz 1K 10,25). Někteří křesťané tuto otázku vůbec neřešili, jiní v případech jakýchkoliv pochybností raději volili vegetariánskou stravu. Tento problém vůbec nesouvisí s otázkou vegetariánské stravy nebo zdravé životosprávy. Pavel zde neřeší ani otázku platnosti nařízení o čistém a nečistém mase. O to tu vůbec nejde. Aplikovat Pavlův text tak, že silný křesťan je ten, který je přesvědčen, že „může jíst všechno“ (Ř 14,2), co se týká otázky čistého a nečistého, by znamenalo překrucovat význam textu.

Výzva „přijímat“ toho, kdo je slabší ve víře, nás vede k tomu, abychom se s takovým člověkem nehádali, ale s láskou mu dali prostor a právo na jeho názor. Je dobré si všimnout i toho, že Pavel ve třetím verši nemluví o „slabších ve víře“ v negativním smyslu. Ani nedává radu, jak se stát „silnějším“. Pokud jde o Boha, ten přijímá i křesťana, který se jiným lidem zdá být přehnaně úzkostlivý a zásadový. „Vždyť Bůh jej přijal za svého“ (Ř 14,3).

Aplikace

Kdy od tebe Bůh čeká, že nebudeš druhé soudit kvůli odlišnému názoru, ale s láskou je přijímat? Kdy je naopak správné a nezbytné, aby ses ozval a zaujal stanovisko – ne vůči pohnutkám bližního, ale vůči jeho jednání? Kdy máme mlčet? Kdy jasně promluvit? Jak najít v těchto postojích správnou rovnováhu?

Zachovávání dní (Ř 14,4–10)

⁴Kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka? O tom, zda obstojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on obstojí, neboť Pán má moc jej podepřít. ⁵Někdo rozlišuje dny, jinému je den jako den. Každý nechť má jistotu svého přesvědčení. ⁶Kdo zachovává určité dny, zachovává je Pánu. Kdo jí, dělá to Pánu ke cti, neboť děkuje Bohu; a kdo nejí, dělá to také Pánu ke cti, neboť i on děkuje Bohu. ⁷Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, ⁸umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. ⁹Vždyť proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých i živých. ¹⁰Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přeč staneme před soudnou stolicí Boží. (Ř 14,4–10)

Osobní studium

V souvislosti s tím, že máme brát ohled na druhé a dávat si pozor, abychom neposuzovali jejich jednání, se Pavel zmiňuje i o určitých zvláštních dnech, které někteří zachovávají, zatímco jiní ne.

O čem tedy Pavel ve verších Ř 14,4–10 mluví? Zdá se, že ve sboru v Římě došlo ke zvláštní neshodě, co se týká zachovávání určitých dnů. Náznak tohoto sporu vidíme i v **Ga 4,9,10**, kde Pavel napomíná věřící v Galacii za dodržování zvláštních ustanovení týkajících se různých „dní, měsíců, období a let“. Už v druhé lekci jsme připomínali, že někteří členové sboru v Galacii se snažili přesvědčit ostatní, aby se dali obřezat a zachovávali i další nařízení Mojžíšova zákona. Pavel se obával, že tyto myšlenky mohou ohrozit i křesťany v Římě. Je však možné, že v Římě žili věřící židovského původu, kteří stále zápasili s myšlenkou nutnosti zachovávat tradiční židovské svátky. Pavel jim říká, aby v této záležitosti jednali podle vlastního uvážení. Důležité však je, aby neodsuzovali ty, kteří se rozhodli jednat jinak. Zdá se, že někteří křesťané se rozhodli „pro jistotu“ zachovávat ještě některé ze židovských svátků. Pavel jim radí, aby v tom měli svobodu, pokud jsou přesvědčeni, že je to důležité.

Spojovat tento text (Ř 14,5) se zachováváním soboty je naprosto neopodstatněné. Sotva si umíme představit, že by Pavel zaujal takový volný a bezstarostný postoj k zachovávání části Desatera, jehož svatost a důležitost tak velmi zdůrazňoval. Chtěl snad zařadit tento typ nařízení do stejné kategorie jako jedení masa, které bylo možná obětované modlám?

Aplikace

Pavel v textu hovořil o těch, kteří se rozhodli dělat to, co sice nebylo nezbytné a „povinné“, ale přesto to dělali s radostí a „pro Pána“. Jaké pohnutky tě vedou konat to, co děláš (možná i správné věci, které Bůh žádá)? Děláš je jen proto, že „musíš“, nebo je to pro tebe radost? Kdy děláš věci s radostí, a kdy z donucení?

Odsuzování a souzení (Ř 14,10–14)

¹⁰Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží. ¹¹Neboť je psáno: „Jako že jsem živ, praví Hospodin, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vyzná, že jsem Bůh.“ ¹²Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu. ¹³Nesudme už tedy jeden druhého, ale raději posuďte, jak jednat, abyste nekladli bratru do cesty kámen úrazu a nepůsobili pohoršení. ¹⁴Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic není nečisté samo v sobě, ale tomu, kdo něco pokládá za nečisté, je to nečisté. (Ř 14,10–14)

Osobní studium

Všichni máme někdy sklon nelítostně soudit druhé – často i za to, čeho se dopouštíme sami. V našem životě se nám některé věci nezdají tak špatné, jako když je vidíme u druhých. Svým pokrytectvím můžeme klamat sami sebe, ale určitě ne Boha, který nás varuje: „Nesudte, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Anebo jak to, že říkáš svému bratru: ‚Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka‘ – a hle, trám ve tvém vlastním oku!“ (Mt 7,1–4).

Myšlenku Božího soudu vyneseneho nad každým jednotlivcem doplňuje v 11. verši apoštol Pavel citací z knihy proroka Izajáše (Iz 45,23). Slovní spojení „každý klesne na kolena“ a „každý jazyk odpřísáhne“ ukazuje na osobní odpovědnost jednotlivce. Každý se bude sám zodpovídat za své jednání a svůj život (Ř 14,12). V tomto specifickém smyslu slova není nikdo z nás „strážcem svého bratra“.

I v této pasáži Pavel stále řeší otázku jídla, které bylo obětováno modlám, ne rozdíl mezi jídlem, které je v Bibli označeno za čisté a nečisté. Pavel říká, že jíst jídlo obětované modlám není samo o sobě nic špatného. Vždyť co jsou modly? Podle Pavla nejsou nic (1K 8,4), proto není třeba se příliš trápit tím, zda toto jídlo předtím někdo obětoval modle v podobě sochy zobrazující žábu nebo býka. Nikdo by však neměl být veden k tomu, aby jednal proti svému svědomí. A to ani v případě, že jeho svědomí je až přehnaně citlivé. Právě s tím však měli „silní“ bratři problém. Pohrdali přehnanou úzkostlivostí svých „slabých“ sourozenců ve víře, čímž jim kladli do cesty kámen úrazu a byli jim pohoršením.

Aplikace

Jak může tvé horlivosti pro Boha hrozit podobné nebezpečí? Kdy míváš pokušení být „svědomím“ druhých? Jsou dobré úmysly omluvou takového chování?

Brát ohled na druhé (Ř 14,15–23)

¹⁵Trápí-li se tvůj bratr pro to, co jíš, nežiješ už v lásce. Neuváděj tedy svým jídlem do záhuby toho, za něž Kristus umřel! ¹⁶Neuváděj v potupu to dobré, co jste přijali. ¹⁷Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého. ¹⁸Kdo takto slouží Kristu, je milý Bohu a lidé si ho váží. ¹⁹A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu. ²⁰Nenič kvůli pokrmu Boží dílo! Ano, všechno je čisté, zlé však je, když někdo pohoršuje druhého tím, co jí. ²¹Je tedy dobré nejíst maso a nepít víno a nedělat nic, co je tvému bratru kamenem úrazu. ²²Tvé přesvědčení ať zůstane mezi tebou a Bohem. Blaze tomu, kdo sám sebe neodsuzuje, když se pro něco rozhodl. ²³Ten však, kdo pochybuje, byl by odsouzen, kdyby jedl, neboť by to nebylo z víry. A cokoli není z víry, je hřích. (Ř 14,15–23)

Osobní studium

Apoštol Pavel se snaží dát správnou váhu různým stránkám křesťanského života. I když strava je důležitá, Pavlovi čtenáři by neměli podlehnout pokušení hádat se s těmi, kteří se rozhodli jíst výlučně stravu rostlinného původu, aby se tak vyhnuli možnosti, že by náhodou snědli maso předtím obětované modlám. Namísto toho se měli raději zaměřit na spravedlnost, pokoj a radost z Ducha svatého (1K 8,12.13). Jak můžeme tento princip aplikovat dnes? I když poselství o zdravé stravě může být dnes pro nás velkým požehnáním, jsme vyzýváni, abychom s láskou respektovali přístup těch, jejichž postoj k otázce stravování se od našeho liší.

Poté, co je v textu zmínka o právu každého člověka jednat podle vlastního svědomí, ve verši 22 čteme zajímavou větu: „Blaze tomu, kdo sám sebe neodsuzuje, když se pro něco rozhodl.“ Co tím Pavel myslel?

Slyšel jsi někoho říkat: „Nikdo nemá právo rozkazovat mi, co mám jíst, co si mám obléci nebo jak se mám bavit!“ Je to opravdu tak? Nikdo z nás nežije ve vzduchoprázdnu. Naše jednání, slova, činy a za určitých okolností i náš jídelníček může mít vliv na druhé – už ať kladný, nebo záporný. Pokud si tě někdo váží a ty jsi jeho „vzorem“, pak může být ovlivněn tvým příkladem. (Platí to nejen ve vztahu rodič – dítě, ale i ve vztahu učitel – žák, nadřízený – podřízený apod.) Bylo by naivní domnívat se, že náš příklad druhé neovlivňuje. Argument, že přece nikoho k ničemu nenutím, je jen výmluva. Jako křesťané neseme určitou odpovědnost i za druhé lidi. Pokud je náš příklad svede na nesprávnou cestu, nejsme bez viny...

Aplikace

Jaký příklad dáváš druhým? Jak by ses cítil, kdybys zjistil, že mladí lidé a nově obrácení křesťané se v životě řídí tvým příkladem? Co dovolíš Bohu ve tvém životě změnit?

Závěrečná přání a chvalozpěv (Ř 15–16)

¹My silní jsme povinni snášet slabosti slabých a nemít zalíbení sami v sobě. ²Každý z nás ať vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společného růstu. ³Vždyť Kristus neměl zalíbení sám v sobě, nýbrž podle slov Písma: „Urážky těch, kdo tě tupí, padly na mne.“ (Ř 15,1–3)

⁵Bůh trpělivosti a povzbuzení ať vám dá, abyste jedni i druzí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše, ⁶a tak svorně jedněmi ústy slavili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista. (Ř 15,5.6)

¹³Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. ... ³³Bůh pokoje buď se všemi vámi. Amen. (Ř 15,13.33)

²⁵Sláva tomu, který má moc upevnit vás ve víře podle mého evangelia a podle zvěsti Ježíše Krista: v ní je odhaleno tajemství, které od věčných časů nebylo vysloveno, ²⁶nyní je však zjeveno prorockými Písmy a z příkazu věčného Boha stalo se známým mezi všemi národy, aby je poslušně přijali vírou.

²⁷Jedinému moudrému Bohu buď skrze Ježíše Krista sláva na věky věků. Amen. (Ř 16,25–27)

Osobní studium

O jakých důležitých principech hovoří Pavel v Ř 15,1–3? V čem tato slova odrážejí život Kristova následovníka. Jak se projevují ve tvém životě?

V poslední kapitole Listu Římanům Pavel představuje svého Pána jako „Boha trpělivosti“, tedy toho, který pomáhá svým dětem vytrvat. „Bůh povzbuzení“ nám dává novou odvahu. „Bůh naděje“ přináší naději do světa, který ji tak zoufale potřebuje. Podobně „Bůh pokoje“ je nejen dárce klidu, ale také jediný, kdo nám dává pokoj a klid jako dar a s kým to vše můžeme prožívat. Pavel končí svůj dopis o ospravedlnění z víry skutečně úžasnými závěrečnými myšlenkami. Přání radosti, naděje a pokoje! Přání toho, co tento svět tak velmi potřebuje.

Celý dopis končí nádherným vzdáním chvály Bohu (Ř 16,25–27). Jen na něj se totiž mohou všichni křesťané (i ti v Římě) spolehnout jako na svého Otce, který je přijímá za své děti ospravedlněné z víry.

Mluvili jsme o tom, že Bůh inspiroval Pavla k napsání dopisu křesťanům v Římě. Pavel v dopise reaguje na specifické problémy v konkrétním čase. Neznáme všechny detaily, nevíme ani, co konkrétně Bůh zjevil Pavlovi o budoucnosti.

Ano, Pavel věděl o „odpadnutí“ (2Te 2,3), ačkoli text neříká, kolik toho věděl. Nevíme, zda si Pavel uvědomoval význam svého dopisu nejen pro Římany, ale i pro budoucí generace křesťanů. Ve skutečnosti na tom nezáleží. Důležité však je, že v těchto slovech vůdci reformace rozpoznali důležité a zapomenuté pravdy křesťanství. Právě z těchto myšlenek se zrodila protestantská reformace. Každý, kdo chce být věrný Ježíši, najde v těchto slovech Bohem inspirované rady, na kterých může postavit svou víru a své odevzdání se Bohu, i kdyby se celý svět ubíral jiným směrem (viz Zj 13,3).

Aplikace

V závěru svého dopisu (a také našeho studia Listu Římanům) Pavel chválí Boha za to, jak ho poznal a okusil jeho lásku a péči. Jaký „chvalozpěv“ bys napsal ty? Jakými slovy bys vyjádřil, jak jsi Boha poznal na základě studia Bible a osobní zkušenosti?

Podněty k zamyšlení

„Viděla jsem, jaké nebezpečí se skrývá v tom, když se Boží lid domnívá, že by měl prosit o radu manžele Whiteovy. Nemělo by to tak být. Milující Spasitel je volá k sobě, aby se mu svěřili se svými starostmi. Nabízí jim pomoc. . . . Mnozí se nás ptají: Měl bych udělat toto? Měl bych se pustit do toho nebo onoho? Nebo se ptají, jak se mají oblékat, zda mají nosit určitý typ oděvu. Říkám jim: Tvrdíte, že jste Kristovi učedníci, studujte proto Bibli. Pozorně a s modlitbou čtete příběh Spasitele, který žil mezi námi. Nechte se inspirovat jeho životem a nesejdete z úzké cesty. Zásadně odmítáme být vašim svědomím. Pokud bychom vám řekli, co máte dělat, budete se na nás dívat jako na své vůdce – namísto toho, abyste svůj pohled upírali přímo na Ježíše.“ (2T 118.119)

„Nesmíme se zbavovat vlastní zodpovědnosti a očekávat od druhých, že nám řeknou, co máme dělat. Na lidské rady se nemůžeme spoléhat. Pán nás i kohokoli jiného ochotně poučí o tom, co je naší povinností. Přijdeme-li k němu s důvěrou, sám nám odhalí svá tajemství. Když se k nám Pán přiblíží a bude s námi rozmlouvat tak, jako dříve rozmlouval s Enochem, naše srdce zahoří. Lidé, kteří se rozhodnou předložit Bohu všechny své záležitosti a v ničem se neodchýlit od jeho vůle, budou vědět, jak se kdy zachovat. Pán jim dá nejen moudrost, ale i sílu, sílu k poslušnosti a službě, jak sám zaslíbil.“ (DA 668; TV 427)

„V církvi byli vždy lidé, kteří se neustále snaží prosazovat svou osobní nezávislost. Zdá se, že nejsou schopni pochopit, že duchovní nezávislost snadno svede člověka k tomu, že se začne příliš spoléhat sám na sebe a důvěřovat svému vlastnímu úsudku. Nevědí, že je třeba dbát na rady bratří, zvláště těch, které Bůh pověřil vedením svého lidu, a hluboce si vážít jejich úsudku. Bůh propůjčil své církvi zvláštní autoritu a pravomoc a nikdo nemá právo ji znevažovat nebo jí pohrdat. Kdo se takto chová, pohrdá Božím hlasem.“ (AA 163.164; PNL 94)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak můžeme zůstat věrní tomu, v co věříme a o čem jsme přesvědčeni, a přitom neodsuzovat ty, kteří se na věci dívají jinak?*
2. *Jak zůstat čestnými vůči svému svědomí, „nebýt svědomím“ pro jiné a zároveň se snažit pomoci těm, o kterých se domníváme, že se mýlí? Kdy mluvit, a kdy naopak mlčet? Kdy je mlčení a nečinnost hříchem?*
3. *Jak prožívat svobodu v Pánu, ale zároveň být dobrým příkladem pro ty, kteří nás pozorují?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: